

Zápis z veřejného projednání:

Projekt Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží

Datum konání: 9. 6. 2011

Místo konání: konferenční místnost - 10. patro MÚ

Přítomní: dle prezenční listiny 20 osob

Program:

- Úvodní slovo k projektu
- Představení 1. projektu - Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží v Koprivnici
- Hodnocení 1. projektu z pohledu supervize
- Výsledky 1. projektu - Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží v Koprivnici
- Příprava 2. projektu odstranění starých ekologických zátěží (skládky kalů Koprivnice)
- Diskuse
- Závěr

• Úvodní slovo k projektu

V úvodu přivítal všechny přítomné místostarostka města Bc. Dagmar Rysová a hovořila o historii projektu. V 50. – 70. letech minulého století, mimo jiné vlivem rozmachu n. p. Tatra, docházelo ke vzniku skládek. Celý rozvoj automobilky se odrazil na životním prostředí v Koprivnici.

• Představení 1. projektu - Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží v Koprivnici

Ing. Hynek Rulíšek – vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství představil hosty (viz. níže) a samotný projekt. První odpady se ukládaly na skládku ve Vlčovicích, po jejím naplnění se rozvážely „všude“, do mokřadů, lesů, nerovností krajiny atd. V době o které hovoříme se nehledělo na to, jakého původu jsou odpady a jak mohou škodit životnímu prostředí či lidem. V 90. letech se podařilo za pomoci odborníků a pamětníků vyhledat a vytipovat skládky a poté zjistit, co se na ona místa vozilo.

Následně proběhlo mapování skládek a hledání možností jejich odstranění. P. Rulíšek dále hovořil o zásadách vypořádání ekologických závazků vzniklých před privatizací, poté o úsilí města a vypracování různých analýz následně o peripetiích jednání na ministerstvu (městu se nepodařilo prokázat, že původcem skládek je společnost Tatra).

Projekt lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží se dostal do strategického plánu města. Z důvodu finanční náročnosti byla využita možnost a podána žádost o dotaci na ministerstvo životního prostředí (úspěšně). Získaná dotace 4 mil. Kč = 90 % uznatelných nákladů projektu.

Problémy jsou na skládce kalů, č. 3, u Bublů Ranče. Na její sanaci se připravuje žádost o dotaci – 27. výzva, která končí 15. 7. 2011. Bude-li žádost úspěšná, bude provedena sanace Zlati

bude žádost o dotaci podána rozhodne zastupitelstvo města na svém jednání dne 23. června 2011.

- **Hodnocení 1. projektu z pohledu supervize**

Ing. Radim Ptáček, PhD. - (GEOoffice, s.r.o., Ostrava) představil subjekty zapojené do projektu:

město Kopřivnice (nositel projektu)

Ministerstvo životního prostředí ČR

Státní fond životního prostředí (dále jen SFŽP) – poskytovatel dotace

Vodní zdroje Ekomonitor (realizátor prací) – vybraný dle výběrového řízení

GEOoffice, s.r.o., Ostrava (supervizor) – provádění kontroly práce realizátora

Role supervizora - zajistit průběžnou kontrolu a ověřování věrohodnosti veškerých významných parametrů, průzkumných a vyhodnocovacích prací realizační firmou. Kontrolovali jsme provádění prací, dodržování správních rozhodnutí a lhůt, jakost a posouzení efektivity.

Rozpočet projektu – cena s DPH 4 190 275 Kč. Projekt je u konce, podařilo se na něm uspořit, cca 10 %. Některé lokality stály méně, jiné více. Ano, kolegové to udělalo tak, jak to bylo naplánováno a dokonce se podařilo ušetřit.

Do projektu jsme vstoupili v dubnu 2010, smlouva byla do března 2011. Došlo k prodloužení spolupráce do srpna 2011, a to z důvodu nepřesnosti stanovení místa skládek.

Role supervize – je jasná a z našeho pohledu je vše v pořádku.

Děkuji městu, odboru životního prostředí, ministerstvu životního prostředí, SFŽP a společnosti Ekomonitor – za spolupráci. Kopřivnice snad jako jediné město v republice má tolik lokalit na území města zmapovány. Město je v tomto směru unikátní. Jde o ojedinělý projekt.

- **Výsledky 1. projektu - Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží v Kopřivnici**

Ing. Petr Kubizňák (Vodní zdroje Ekomonitor, Chrudim)

Řešili jsme 10 lokalit, jsou na okrajových částech Kopřivnice. Rozdělím do 3 celků, I. – západ Kopřivnice (1, 2, 3 – skládka kalů), II. – jih (Pod Brdy, nad koupalištěm), III. – východ – 5 lokalit.

Metodika zpracování analýz rizik – geofyzikální průzkum, vrtné práce, vzorkažské a terénní práce, geodetické práce.

1. Lokalita u Benčáku – vyznačené území bylo čisté. Porovnáním mapy a výsledku měření bylo zjištěné nové místo, tvořeno slévárenskými písky, odpad jílovitého původu. Doporučili jsme ověřovací monitoring.
2. Jezdecký areál – tvořena slévárenskými písky, kaly, stavebním odpadem, průmyslovým a komunálním odpadem. Do této lokality voda přivádí kontaminovanou vodu ze skládky č. 3. Kontaminace je stejná jako na většině – vykazuje kontaminaci ropnými uhlovodíky jak v zemině, tak ve vodě.
3. Skládka kalů – je tvořena neutralizačními kaly, slévárenskými písky, stavebním odpadem. Je zde velká vana. Je zde deset tisíc kubíků kalů. Z této skládky se šíří kontaminovaná voda k rodinnému domu, který není napojen na vodovodní řád Kopřivnice a používá vodu ze studny. Z této skládky dochází ke kontaminaci spodní vody území kolem Budla Ranče. Je doporučeno tuto skládku zapouzdřit, aby nedocházelo k úniku ohrožující vodu.
4. Pod Brdy – jde o území pod garážemi směrem k učilišti a bazénu. Lokalita není využívána. Zde byly i sondy přes 10 metrů hluboké a stále se jednalo o navážku odpadu. Míra kontaminace je malá, není to nic výrazného, ani v podzemní, ani povrchové vodě. Navrhujeme opět ověřovací monitoring.
8. Divočejší lokalita, navážka. Největší množství je pod valem. Skládka je tvořena jílovitým stavebním odpadem, slévárenské odlitky a slévárenské písky. V zemině vyšší

koncentrace kovů, dochází k vyluhování mědi a olova. Navrhujeme ověřovací monitoring.

5. jsou na louce spojující Lubinu a Mniší. Údolí byla zasypána. Uvnitř skládky je kontaminace vysoká i ve vodě, ale nešíří se dál.
6. je na tom podobně jako skládka na lokalitě 5. Ani u této skládky nebylo zjištěno únik kontaminované vody do okolí.
7. je přímo nad Mniší. Bylo tam hodně navezeno, je to nad bytovou zástavbou, proto byla provedena stabilizační zkouška. Je to druhá největší skládka. V povrchové vodě nebyla zjištěna kontaminace. Kontaminace nepostupuje, proto není třeba řešit. Je tvořena stavební sutí, slévarenskými odlitky a písky. Opět jsme doporučili monitoring.
9. největší rozlohou a mocností. Je poblíž skládky Tatry. Je na trase mezi Lubinou a Vičovicemi. Skládka je velmi mělká a velmi rozlehlá. Není tam velká kontaminace a ta se nešíří. Nejhlubší místo této skládky je 4 metry hluboké. Opět jsme navrhovali ověřovací monitoring. Tato skládka vychází velmi čistě.
10. v současné době se ještě řeší, změnila se lokalizace. Je v prostoru Velové v Lubině, pod skládkou č. 5. Došlo k vymezení skládky, je větší než jsme si mysleli. V současné době bude docházet k návrhům vrtných a průzkumných prací, co se bude vzorkovat a zkoumat.

Doporučení dalšího využití pozemků: Ing. Petr Kubizňák (Vodní zdroje Ekomonitor, Chrudim)

1. Lokalita Benčák
 - v současné době: orná půda, intenzivním zemědělským využíváním může docházet k úniku kontaminace. V horizontu 10 – 15 let.
 - doporučení: změna kultur, nepěstovat kukuřici. Nejvhodnější - lokalitu zatravnit.
2. Jezdecký areál – dnes není problém, proto doporučujeme zachovat stávající stav.
3. Skládka kalů – dnes kynologické cvičiště, po provedení nápravných opatření, využívat obdobným způsobem.
4. Pod Brdy – dnes bez využití, doporučujeme rekultivaci.
5. Pod Velovou – dnes louka, doporučujeme zachovat stávající stav.
6. ... – dnes louka, doporučujeme zachovat stávající stav.
7. Nad Marákovými – louka, doporučujeme zachovat stávající stav včetně stromového porostu.
8. Nad letním koupalištěm – bez trvalého využití, částečně zalesněná. doporučujeme zachovat stávající stav.
9. Nohlice – obchvatem je rozdělena na dvě části. Louka, částečně bez využití. Po dokončení stavby doporučujeme uvést do původní stavu.
10. Pod břehem – louka, dle závěrů AR. Pokud nebude nutný nějaký sanační zásah. Doporučujeme ponechání ve stávajícím stavu.

Poznámky pro další využití kontaminovaných pozemků: zachovat monitorovací vrty
Všechny lokality – v každé skládce je určitá míra kontaminace. I když dnes není nebezpečná, se tato situace do budoucna může změnit, např. dešťovou vodou a změnou jejího pH.

Poznámka: p. Ptáček – součástí projektu Lokalizace a charakteristika starých ekologických zátěží je analýza. Uveďte prosím rizika (zdali nějaká jsou) pro lidské zdraví, např. hrozící spodní vodou.

• Příprava 2. projektu odstranění starých ekologických zátěží (skládka kalů Kopřivnice)

Ing. Petr Kubizňák (Vodní zdroje Ekomonitor, Chrudim) uvedl lokality, kde byla zjištěna kontaminace

1. Lokalita Benčák
 - ohrožení studen – není (výjimkou je zahrádkářská osada. Byla zde nalezena mírná kontaminace. Spíš jde o vlivy zahrádkářů a ohrožení vody ze studny.)

- doporučení zatravnit
 - kontaminanty podléhají přirozenému rozkladu. Ve zdejších hydrogeologických podmínkách se kontaminanty nacházejí v hlubších vrstvách. Tam budou přetrvávat desítky let. Zatravnění bude mít pozitivní efekt.
 - Kdyby se vrchní krycí vrstva zenčila více než je v současné době, mohlo by docházet k průsaku srážek a tím pádem k odplavování kontaminované vody.
 - Kontaminace neohrožuje pitnou vodu, ani bytovou zástavbu.
2. Dále je riziková lokalita č. 7 Nad Marákovými – ve studně byla kontaminována, ale bezprostřední nebezpečí nehrozí. Jsou tam nebezpečné látky a do těchto lokalit by se nemělo zasahovat.
 3. Pojem kontaminace se nejvíce týká lokality č. 3 (Skládka kalů Kopřivnice) – dochází k šíření kontaminace mimo tuto lokalitu.
 - V plánu je zapouzdření skládky, poté nebude docházet k šíření nebezpečí

Ing. Michal Kořínek – popsal stavební návrh sanace skládky v lokalitě č. 3

Uzavření tělesa skládky, odvedení dešťových a povrchových vod a vybudování monitorovacího systému. Vybudování obvodového příkopu a drenáže. Ohraničení skládky - 11 metrů dlouhá, délka 430 metrů.

Diskuse:

1. Ing. Radim Ptáček, PhD. – Sanace v lokalitě č. 3 – proč se to dělá? Jaká jsou rizika, je nějaké ohrožení lidí, kteří tam žijí nebo pejskařů? Co riziko vdechování a dermatologické?

Mgr. Vojtěch Dobiáš - největším rizikem je podzemní voda. Nejvyšší riziko spočívá v kontaminaci spodní vody. Kynologické cvičiště – voda, ani výpary neohrožují pejskaře.

2. dotaz – Co jsou to za látky? Rakovinotvorné, vápník, ...?

Mgr. Dobiáš – Jde o organické a anorganické látky.

Těžké kovy (kadmium, olovo...) Jsou to velmi škodlivé látky, vzhledem k charakteru prostředí horniny a pH (reakce vody).

Ostatní kovy nepředstavují problém.

Organické látky se těžko rozpouštějí, ale dobře se váží na zeminu, kde zůstávají velmi dlouho.

Nacházejí se zde také karcinogeny – oleje. Jsou to látky škodlivé. Pokud by došlo k vyšší kyselosti vody, pak by mohlo dojít ke zvýšení rizika.

3. dotaz – Vy říkáte, je tam možnost škodlivin, ale když majitelé pozemků dodrží, co navrhujete, nemůže dojít k rizikům. Lidé chtějí zúročit své pozemky, které získali restitucí. Vy to musíte vysvětlit lidem, co s těmi pozemky hospodaří. Bude jednáno s vlastníky pozemků individuálně?

Ing. Rulíšek – Všichni vlastníci dostanou informace z analýzy včetně všech doporučení. Jak se zachovají, je pouze na jejich rozhodnutí. Všech 200 vlastníků dostane písemné informace.

4. dotaz – Doporučujete monitoring, nebo co by se mělo a mohlo dělat?

Ing. Rulíšek – Monitoring budeme dělat město, aby mělo kontrolu, co se zjistilo. Po vlastních pozemků nebude požadováno zaplacení vrtů. Město bude poskytovat informace, co se zjistilo a co je doporučováno.

5. dotaz – Ohrožení je ve spodních vodách. Je nějaká páka na vlastníka, aby situaci řešil dle doporučení vzešlých z analýzy? Druhý dotaz - nebylo by lepší skládku č. 3 někam odvést než ji sanovat?

Ing. Kořínek – Upřesnil náklady na stěnu - jsou tabulkové a soutěž může cenu snížit. Celkové náklady – 50 mil. Kč. Když problém přemístím ho nevyřeším – jen ho převezu jinam.

Ing. Rulíšek – Vlastníci si nemohou dělat vše, jak by se jim líbilo. Musí dodržovat územní plán a dále pokud plánují nějaké např. stavby, by měli požádat stavební úřad, následně je potřeba doporučení odboru životního prostředí a vodoprávního úřadu.

Ing. Kubizňák – My jako firma, můžeme dávat doporučení. Vodoprávní úřad může rozhodovat.

6. dotaz - Skládku Benčák – mezi zahrádkářskou osadou a skládkou je cesta. Pod tou skládkou malý potůček, ten je sveden v melioračních trubkách. Na kraji Benčáku berou vodu bezdomovci. Ohrožuje je to?

Mgr. Dobiáš – Dělalí jsme analýzu vody na výtoku a pak v blízkosti „sídla“ bezdomovců. Ani jeden ze vzorků neprokázal kontaminaci. Z toho jednoho měření nevychází výsledek takový, že bezdomovci by byli ohroženi.

7. dotaz – Já pronajímám pozemek zemědělcům. Město potřebuje místa pro stavbu. Myslím si, že kolem cesty by se mohlo stavět. Je to možné?

Ing. Kubizňák – Stavební činnost by mohla být, ale neměly zde být budovány studny.

8. námět – Lidem je třeba říct, že vlastník se musí starat. Např. musíte sekát, 40 cm je navážka ornice. apod. Město mohlo navázat na tyto lokality další ornou půdu.

Mgr. Dobiáš – V povrchové vodě kontaminace nebyla detekována – lokalita č. 2. - na Benčáku není vhodná plodina pro pěstování kukuřice. Po dešti je odplavována vrchní vrstva zeminy (důvod – mezi rostlinami je velký rozestup). Tím dochází k prostupování vrstvy skládky na povrch (je tam vidět promíchávání odpadu se zeminou). Doporučení: pěstovat zde jinou plodinu např. obilí.

9. poznámka – Ornice – bylo mi dovezeno 90 aut, je to v lidech. Když si budu chtít dělat studnu, tak si to zjistím. Drenáž svádí vodu z povrchu. Mám pozemky v lokalitě č. 5.

10. dotaz – Kde je ta logika, že se to (lokalita č. 3) bude pouzdřit? Snad existuje způsob, jak se to zlikvidovat!

Mgr. Dobiáš – Existují různé způsoby. Tato varianta byla zvolena vzhledem k charakteru - kaly jsou velmi aktivní. Bakterie by mohly tento materiál zkonsumovat. V případě lokality č. 3 – bylo šest scénářů, námi navržený způsob je levný. Ano je i účinná.

11. dotaz – Nemohlo by město něco přispět na rozhrnutí zeminy na skládku?

Bc. Rysová – Město se vyrovnává s určitým dědictvím, které zde vzniklo s vědomím státu. Město ale není následníkem státu, nenese zodpovědnost za to co se zde dělo v minulosti. My chceme vytvořit čisté prostředí pro naše děti do budoucna. Nemáme povinnost financovat tyto rekultivace. Snažíme se dělat maximum. Tatra byla největším podílníkem škod, ale nebyl na ni vyvíjen patřičný tlak, aby se k těmto problémům postavila čelem a škody uhradila. Město na ni nemá páky a proto se snažíme získat finanční prostředky. Získali jsme prostředky na monitoring. 50 milionů Kč bude stát nejlevnější řešení sanace skládky č. 3., 10 % bude hradit

město. Část pozemků je v soukromém vlastnictví, jednali jsme s jejich vlastníky o prodejní ceně. Okolní pozemky nebudou moci být využívány k bytové výstavbě. Celé území bude možné odkanalizovat. Musíme být realisti při žádání dotací z ministerstva. Na vývoz skládky nám nikdo nedá, ani jejich převoz. Pro zastupitelé to bude velmi těžké rozhodování, zda se vynaloží nemalé prostředky na její sanaci. Dnes ta skládka není tak moc nebezpečná, ale v budoucnu by pak mohla.

12. dotaz – Proč má majitel pozemku za své peníze má řešit skládku, proč by mu město nemohlo přispět? Nedalo by se to zahrnout do dotace?

Ing. Rulíšek – Nemohlo. Jsou stanoveny podmínky pro přidělování dotací, jsou kontrolovány. Muselo by být zpracováno několik materiálů a různých posouzení. Nemůžeme si dovolit tam něco přidat. Majitel může napsat svou žádost o dotaci na město. Současné dotační podmínky to ale nedovolují.

Ing. Kubizňák – Finance pocházejí ze SFŽP a mohou být použity pouze na lokality, kde hrozí velké riziko. To je pouze u lokality č. 3. Nic nebrání městu, aby přispělo ze svého.

Bc. Rysová – Žadatelem na odstranění skládek může být pouze vlastník pozemku.

P. Černoch – Pro soukromého vlastníka nelze žádat o dotace. Žádat se může pouze na pozemky ve vlastnictví státu.

13. dotaz – Jsou firmy, které umí skládky odstranit a pak pozemky prodají dalšímu. Musíme hledat takové firmy. Kdo to zadal? Je to studie, nebo projekt? Kdo to zaplatí?

Ing. Kubizňák – Cena na likvidaci této skládky nebude nikdy menší než 50 mil. korun. Prodat lze velmi lukrativní pozemky, centrum Prahy, ale pozemky se skládkou spíše ne.

Ing. Rulíšek – Na ministerstvu jsme to projednávali. Jediná varianta, která by byla možná, je poslední možnost, získat finance na sanaci. Odtěžit, není možno. Možná dotaci ani nedostaneme, protože nemusíme být vybráni. Jednalo se o průzkumné práce, pro podání žádosti o dotaci – analýza rizik, projekt proveditelnosti – dohromady to asi stálo 70 tisíc a 100 tisíc. Následně potřebujeme posouzení. Pokud nezískáme dotaci, přijdeme o 170 tisíc. Pokud dotaci získáme můžeme si to započítat do uznatelných nákladů.

Zapsala: Dana Hoďáková

Vyhodnocení evaluačních dotazníků

Účel: sběr námětů k vylepšení setkávání s veřejností

Vyplnění dotazníků je dobrovolné

Hodnocení akce								
místo	termín a čas	množství podkladů	srozumitelnost podkladů	srozum. prez. informací	délka diskuze	celk. hodnocení	s čím jste byl/a na jednání spokojena?	s čím jste nebyl/a spokojena, jaké změny doporučujete?
1	1	1	2	2	3	1	Vyčerpávající informace o tématu.	
1	1	3	3	2	3	2	S prezentací zástupců Ekomonitoru.	S před ukončením akce

1	1	1	2	2	3	1	Vše ohledně skládek.	
1	1	-	-	2	2	1		
1	1	5	5	1	1	2		

Celkové vyhodnocení akce						
místo konání akce	termín a čas konání akce	množství obdržených podkladů	srozumitelnost podkladů	srozum. prezent. informací	délka času pro diskuzi	celkové hodnocení akce
1,0	1,0	2,5	3,0	1,8	2,4	1,4
vyplněno 5 dotazníků	Tj. 25 % přítomných osob vyplnilo	Přítomní ohodnotili jednání známkou 1,4. (na stupnici od 1 do 5, přičemž 1 znamená výborně a nejhorší známka může být 5 – nedostatečně)				